

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Aspecte practice ale rugăciunii

Urmând îndeaproape scrierile și experiența Părinților Bisericii, vom încerca și în această prezentare să expunem din multiplele și diversele aspecte ale rugăciunii, așa cum au trăit-o și ne-au transmis-o aceste dumnezeiești călăuze. Chiar dacă la prima vedere ar părea desul de tehnică abordarea noastră, ținem să subliniem că Sfinții Părinți, în special părinții filocalici, sunt primii care prezintă rugăciunea și în aspectele ei mai „tehnice”. Aceasta în vederea înțelegerii și aprofundării practicii rugăciunii, pentru ca ea să devină o stare. O oarecare metodologie, precum și o evidențiere a instrumentelor rugăciunii ne duce la o percepere mai profundă a ceea ce este și a ceea ce trebuie să fie rugăciunea.

Legată de viață, rugăciunea urmează nenumărate forme, metode și manifestări. Prin urmare ia nume extrem de variate, pe care autorii duhovnicești le utilizează cu o mare spontaneitate: starea la slujbe, cântările laudelor, suspinele înaintea lui Dumnezeu, îngenuncherile, săltările duhovnicești ale inimii, revărsarea lacrimilor, râvna cugetării, contemplarea neîmprăștiată a lui Dumnezeu etc.

Însuși faptul că se folosesc nume atât de diferite arată un efort de clasificare, iar anumiți termeni au dobândit în acest fel treptat, semnificații specifice: rugăciune vocală, mentală, afectivă, meditație, contemplație. Toți povățuitorii caută să stabilească care gen de rugăciune e potrivit fiecăruia: începătorilor, celor ce înaintază și celor desăvârșiți. De pildă, Ioan Singuraticul descrie rugăciunile potrivit oamenilor somatici, psihici și pnevmatici, adică trupești, sufletești și duhovnicești.

Sfântul Teofan Zăvorâtul enumeră câteva trepte și în același timp metode ale rugăciunii, ce corespund structurii ființei omenești. Formularea propusă este următoarea: a) rugăciunea corporală sau vocală, b) rugăciunea mentală, c) rugăciunea minții și a inimii, d) rugăciunea spirituală sau contemplația. Fără îndoială ar trebui adăugată distincția între rugăciunea privată și comunitară.

Metoda de rugăciune prin excelență a fost elaborată în isihasm, un curent

duhovnicesc din sec. XIV. Această metodă se axează pe rugăciunea simplă și repetitivă. Ea nu reprezintă întreaga spiritualitate a Răsăritului creștin, dar arată, cu toate acestea, o trăsătură comună a ei: tendința ca rugăciunea să se simplifice progresând, și să devină inseparabilă de întreaga viață, de rădăcina ei, de „respirația” sa. Aceasta deoarece omul e prin natură „dialogic”, deschis spre comunicare și comuniune. Rugăciunea este modalitatea prin excelență a activării comuniunii noastre cu Dumnezeu, este un act ontologic fundamental și constitutiv al persoanei umane.

Trupul este un element important al dialogului între ființele trupești. Deși comunicăm cu ceilalți mai ales prin cuvânt, nu trebuie uitat că omul se exprimă prin întreg trupul său. Încă din timpurile cele mai vechi s-a pus întrebarea în ce măsură organele materiale pot fi un ajutor ca instrumente ale rugăciunii sau mai degrabă ale convorbirii cu Dumnezeu care e duh. Spre deosebire de Dumnezeul filozofilor intelectualiști, Dumnezeul Bibliei se descoperă oamenilor asumând trupul. Omul răspunde în același mod prin gesturi și voce: își înalță mâinile spre cer (Ps. 62, 5), își înalță ochii (Ps. 122, 1), își pleacă genunchii (Efeseni 3, 14), strigă către Domnul (Ps. 3, 5).

Cu referire la trup, ca instrument al rugăciunii, Sfântul Vasile cel Mare zice: „Ia aminte cum puterile sufletului înrăuresc trupul și cum simțămintele sufletului atârnă de trup”, iar Origen scria că omul evlavios, „poartă și în trupul său icoana dispozițiilor cuvenite sufletului în vremea rugăciunii”.

Primul aspect: influența trupului asupra dispozițiilor sufletului este legat de practica rugăciunii isihaste, al doilea aspect e dus la desăvârșire de ritualurile liturgice. De altfel, prin rugăciune trupul însuși e pe cale de a deveni spiritual și de a-și găsi astfel propria sa natură. „În timpul rugăciunii, – scrie Sfântul Ignatie Briancianinov – prin negrăita milostivire a lui Dumnezeu, trupul nostru stricacios se va întoarce el însuși la rugăciune.

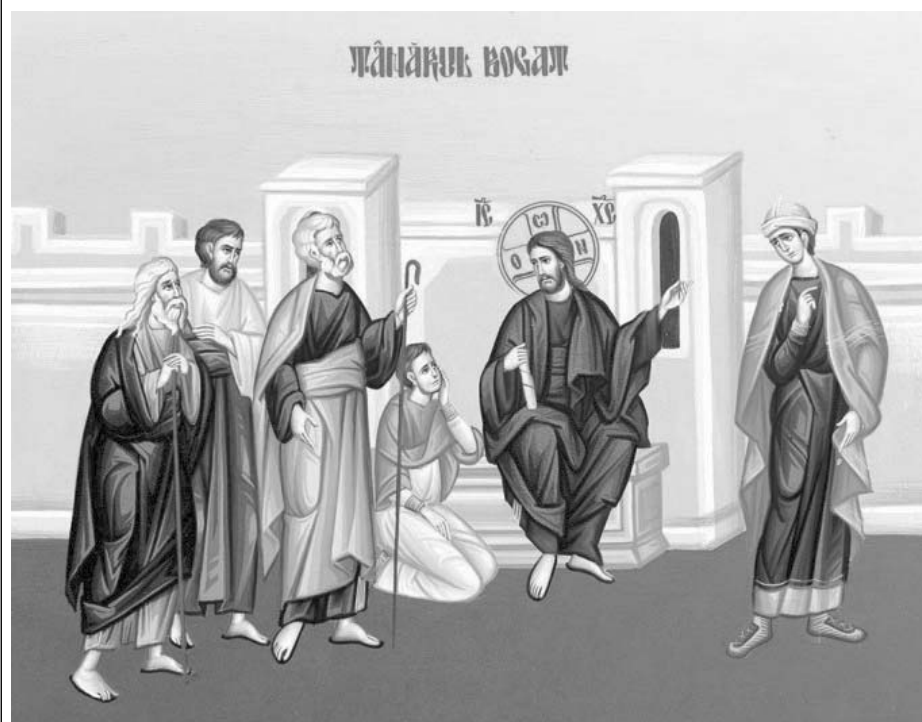
Continuare în pagina 2

Ierom. Nicolae M. TANG

PREDICA

Bogăția, piedică în calea mântuirii Duminica a XII-a după Rusalii

„În vremea aceea a venit la Iisus un tânăr și I-a zis: Bunule învățător, ce să fac ca să am viața de veci? Iar el i-a zis: De ce-mi zici bun? Nimeni nu este bun decât numai Unul Dumnezeu. Iar de vrei să intri în viață păzește poruncile. El I-a zis: Care? Iar Iisus a zis: Să nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. Zis-a lui tânărul: Toate acestea le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi mai lipsește? Iisus i-a zis: Dacă voești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi. Ci, auzind cuvântul acesta, tânărul a plecat întristat, căci avea multe averi. Iar Iisus a zis ucenicilor Săi: Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în împărăția cerurilor. Și iarăși zic vouă că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu. Auzind, ucenicii s-au uimit foarte, zicând: Dar cine poate să se mântuiască? Dar Iisus, privind la ei, le-a zis: La oameni aceasta e cu neputință, la Dumnezeu însă toate sunt cu putință.” (Matei 19, 16-26)

Iubiți credincioși și credincioase,
Cea mai mare datorie a creștinului în această viață trecătoare este grija pentru mântuirea sufletului. Sufletul este cea mai de seamă valoare pe care a primit-o omul de la Dumnezeu și nimic nu-l poate egala. „Ce-i folosește omului de ar dobândi lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul său? Sau ce ar putea să dea omul în schimb pentru sufletul său? (Marcu, 8, 36-37), ne spune nouă Mântuitorul Hristos.

Mântuirea este eliberarea din robia păcatului și a morții și dobândirea vieții de veci. Ea se realizează prin colaborarea omului cu Dumnezeu, prin credință și fapte bune. Harul divin se oferă în mod gratuit tuturor oamenilor, iar aceștia aduc credința lor și faptele bune.

Sfânta Evanghelie de astăzi ne vorbește despre un tânăr care era foarte preocupat de mântuirea sufletului său și de dobândirea vieții veșnice. Acesta a venit la Iisus și L-a întrebat ce trebuie să facă pentru a se mântui. Răspunsul Mântuitorului a fost precis și clar, îndemnându-l să păzească poruncile. Tânărul

a mărturisit că poruncile le cunoaște și le-a împlinit încă din copilăria sa. Iisus, știindu-l bogat, l-a îndemnat: „Dacă voești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor, și vei avea comoară în cer, și vino și urmează Mie” (Matei 19, 21). Auzind acestea, tânărul s-a întristat și a plecat de lângă El. Averea lui a devenit un obstacol în calea desăvârșirii sale, a renunțat la Hristos, a renunțat la mântuire, pentru că nu a putut renunța la avere, pe care oricum o va părăsi la moartea sa.

După plecarea tânărului bogat, Iisus le-a zis ucenicilor: „Adevărat zic vouă, că un bogat cu greu va intra în Împărăția cerurilor. Mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în Împărăția lui Dumnezeu” (Matei 19, 23-24). O cămilă nu ar putea în nici un fel să intre prin urechile acului de cusut. Potrivit tradiției, o explicație ar fi că la câțiva metri de Biserica Sfântului Mormânt în Ierusalim se găsește vechiul zid al cetății Ierusalimului și

Continuare în pagina 2

Pr. Petru URSULESCU

Din sumar

► Chipul evanghelic al Fecioarei Maria
pagina 3

► Știri
pagina 4

Bogația, piedică în calea mântuirii

Urmare din pagina 1

poarta prin care a intrat Domnul în oraș, înainte de Pătimiri, dar și „urechile acului”, o mica ușă în zidul cetății, pe unde putea intra doar un singur om, după ce porțile orașului erau încuiate odată cu lăsarea întinericului. Așadar ar fi imposibil ca o cămilă încărcată cu poveri să poată intra prin această ușă. Ar mai fi o părere ce susține că termenul cămilă nu ar fi animalul folosit la cărat, ci „camila” ce provine din aramaicul „gamla” ce ar defini acea frânghie groasă folosită de pescari pe corabie. Cert este că Mântuitorul a lăsat să se înțeleagă faptul că cei bogați se pot mântui foarte greu. La prima vedere din cuvintele Mântuitorului s-ar înțelege că

celor bogați le-ar fi imposibilă mântuirea. Nu este așa. Să ne amintim de vameșul Zaheu, care n-a păzit poruncile cum le-a ținut tânărul bogat, dar el a auzit cuvintele Mântuitorului, „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia.” Care e diferența dintre cei doi bogați? Zaheu, deși foarte bogat, a fost în stare să renunțe la averea sa, pentru că dorea mai mult mântuirea sufletului său decât își dorea averea, pe când tânărul de azi își iubea mai mult averea decât își iubea sufletul. Astfel, bogația poate deveni obstacol în calea mântuirii.

Viața omului pe acest pământ se desfășoară între naștere și moarte. Sfinții părinți ai Bisericii spun că această lume este asemenea unui pod. Podul are

rolul de a ajuta oamenii să treacă dintr-o parte în alta, nicidecum ei nu pot să poposească pe el, să-și adune lucruri materiale, trecătoare. De aceea și noi, să luăm aminte! Să ne agonisim lucrurile necesare vieții, însă toate cu măsură, că zic părinții „tot ce este peste măsură, de la draci este”. Să nu uităm de sufletul nostru, care este nemuritor și nu are nevoie de lucruri materiale. Să îl avem în grijă și să nu pierdem din vedere scopul vieții omului pe pământ, care este dobândirea vieții veșnice.

Să ne rugăm Domnului să nu devenim robii bogației, ci să zicem cu toții „Pre noi înșine și unii pre alții și toată viața noastră lui Hristos, Dumnezeu, să o dăm.” AMIN.

Aspecte practice ale rugăciunii

Urmare din pagina 1

Atunci omul întreg e cuprins de rugăciune: chiar și mâinile sale, picioarele sale și degetele sale, toate participă în chip de negrăit, dar în același timp real și simțit, la rugăciune și se umplu de o putere pe care cuvântul omenesc n-ar putea-o tâlcui.”

Întru naștere Fecioria ai păzit, întru Adormire lumea nu ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare; mutatu-te ai la Viață, fiind Maica Vieții și cu rugăciunile tale, izbăvești din moarte sufletele noastre.

(Troparul la Praznicul Adormirii Maicii Domnului, glasul 1)

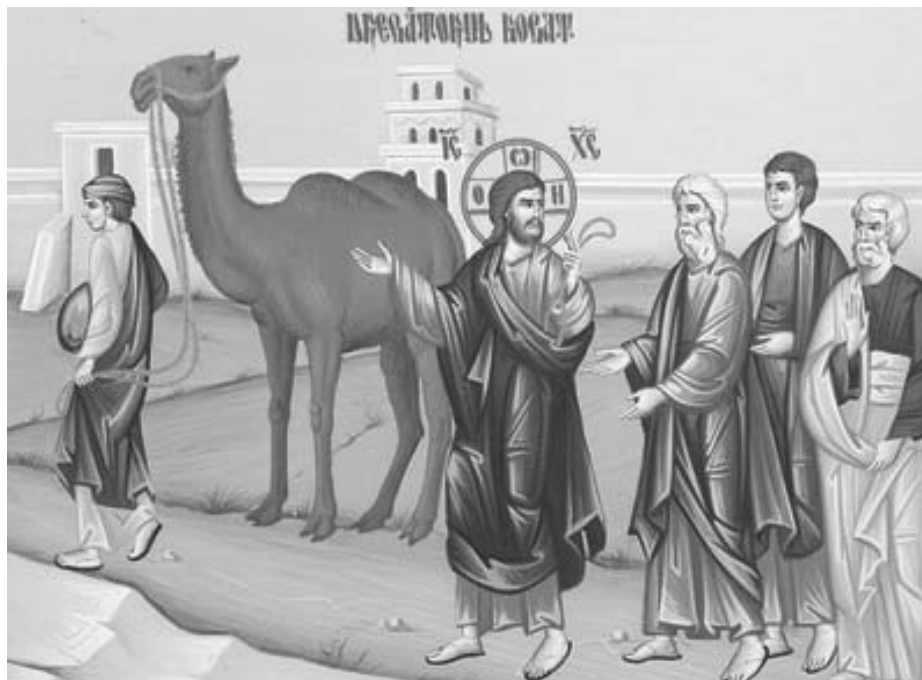
Pe Născătoarea de Dumnezeu, Ceea ce este în rugăciuni Neadormită și Folosință, Nădejdea cea Neschimbată, mormântul și moartea nu au ținut-o. Căci, ca pe Maica Vieții, la viață a mutat-o Cel Ce S-a sălășluit în pântecul ei cel pururea Fecioresc.

(Condacul la Praznicul Adormirii Maicii Domnului, glasul 2)

Hristos și bogații

Conținutul Evangheliei din Duminica a XII-a de după Rusalii lămurește atitudinea Mântuitorului Hristos față de bogați și bogăție. Un tânăr evlavios și înstărit vine la Hristos, rugându-L să-i lămurească o dilemă existențială: ce să facă pentru ca „să moștenească viața veșnică” (Matei 19, 16). Înțelegem din atitudinea lui că omul nu este doar o ființă biologică, ci și una teologică. Bogatul din Evanghelie avea de toate care ar fi putut să-l mulțumească: bani, putere, vigoarea vieții. Mulți râvnim la ele și credem că ne-ar aduce fericirea, dar pe el se vede că nu-l satisfăceau. Îi mai lipsea ceva, doar că acel ceva era esențialul: certitudinea veșniciei fericite. Deci, un tânăr serios, responsabil, preocupat de viața de aici, însă îndeosebi de cea de dincolo, conștient de efemeritatea bunurilor pământești. De aceea nu s-a lăsat furat de mirajul prosperității materiale, căutând adevărata fericire și avuție. Nu-l încânta siguranța conferită de bani și demnități lumești, ci îl preocupa viitorul său etern.

Impresionat de aspirațiile acestuia, Mântuitorul îi amintește poruncile pe care trebuie să le împlinească. Dialogul devine și mai interesant când interlocutorul Domnului confirmă că pe toate le-a păstrat, le-a respectat de când se știe. Cunoșcându-i inima și taina vieții, Hristos completează: „dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi” (Matei 19, 21). Auzind îndemnul categoric al Învățătorului, bogatul s-a întristat: strânsese multe averi, venindu-i greu să se dezlipească de ele; îl preocupa veșnicia, dar nu se putea detașa de cele materiale. În interiorul lui se ducea o luptă: conștientiza că adevărata bogăție pentru om o reprezintă urmarea lui Dumnezeu, însă bunurile lumești îi țineau sufletul încătușat. De aceea a plecat întristat. Domnul nu a insistat, respectându-i libertatea, dar și dificultatea dilemei sale. Evanghelia nu ne spune ce s-a întâmplat cu acel tânăr. Doar sentința rostită de

Mântuitorul ne rămâne înfricoșătoare: „cât de greu vor intra în Împărăția lui Dumnezeu cei ce au averi”.

Și totuși o nădejde se naște din cuvintele de final ale Domnului, ca răspuns la întrebarea celor de față: „Doamne, atunci cine se poate mântui?”: „La oameni aceasta e cu neputință, la Dumnezeu însă toate sunt cu putință” (Matei 19, 26). Bogatul evlavios, dar, se pare, zgârcit, a plecat contrariat: Hristos nu-i lămurise dilema, ci îi problematizase și mai mult existența.

Tradiția spune că tânărul, după un an de frământări și răstigniri ale lăcomiei și egoismului, s-a schimbat: a împărțit averile și l-a urmat pe Hristos devenind unul din cei 70 de ucenici ai Domnului. Relatând aceeași întâmplare, Sfântul Evanghelist Marcu adaugă un detaliu, aparent nesemnificativ: Hristos l-a privit „cu dragoste” pe tânăr. După Sfinții Părinți, acesta nu era chiar un adolescent, ci un bărbat în puterea vârstei: reușise să-și facă un rost în viață, să acceadă într-o funcție, să-și agonisească avere. Aș zăbovi asupra unui amănunt: Domnul l-a privit cu dragoste, pentru i-a plăcut întrebarea adresată de el. Cum am spune astăzi, i-a ridicat mingea la fileu. Și cum

să nu-i fie dragă întrebarea, de vreme ce a fost întrebată Viața despre viață, Mântuitorul despre mântuire, Învățătorul despre cea mai importantă învățătură a Sa, Adevărul despre adevărata cale către Cer, Desăvârșirea despre desăvârșire?!

Aidoma tânărului din Evanghelie, poate că unii dintre noi se vor tulbura și întrista regăsindu-se oarecum în pielea lui: păzesc poruncile Domnului de când se știu; postesc, merg la Biserică, trăiesc moral și echilibrat, au o brumă de avere strânsă pentru zile negre. Oare ce le-ar spune lor Hristos? Să împartă tot ce au săracilor? Să-și lepede toate responsabilitățile sociale, profesionale, apoi să-l urmeze Lui?

Ca să înțelegem de ce Domnul i-a cerut așa ceva bogatului din Evanghelie, trebuie să zăbovim asupra lămuririlor date de sfinții tâlcuitori ai textului biblic: Mântuitorul, prin acest răspuns ferm – o adevărată poruncă –, îl cercetează, ca să vadă dacă este numai un avânt trecător sau e ceva statornic în dorința lui de a afla calea cea dreaptă. Împlinirea prescrierilor legii, deja respectate, nu a presupus un efort prea mare: ce-l ispitesc pe el să fure, când avea de toate, sau să facă vreo altă nelegiuire, când nu avea nici

un necaz cu nimeni? Însă Hristos prin răspunsul: dacă voiești să fii desăvârșit, a arătat în chip dumnezeiesc libera voință a omului. În om stă alegerea, iar Dumnezeu este Cel Care dă celor ce caută, celor ce cer și deschide celor ce bat (Luca 11, 9).

Dar ce se înțelege prin noțiunea de desăvârșire? După spusele dumnezeieștilor părinți, „devârșit” înseamnă deplin, exact, dezvoltat, matur, în măsură deplină, iar, atunci când face referire la o persoană, desăvârșirea presupune o persoană matură. În viziunea lui Origen, marele teolog al antichității creștine, cuvântul desăvârșire desemnează o împlinire a lucrurilor, sfârșit. Așadar, personajului din Evanghelie îi mai lipsea o lege pentru a fi desăvârșit. Îl despărțea de această stare doar dezlipirea sufletului de bogăție.

Deci desăvârșirea omului depinde atât de respectarea poruncilor, cât și de renunțarea la bunurile trecătoare și de urmarea lui Hristos, de luarea Crucii Lui, de acceptarea și aplicarea învățăturii Sale. Carevaszică, Domnul nu-i cere să se lepede de avere, să se despartă de bani, ci să izgonească din sufletul său gândurile la avuții, dragostea de bogăție, excesiva poftă de bani și putere, căci ele înăbușă sămânța vieții veșnice. Cum ar putea porunci Mântuitorul celor care doresc să trăiască veșnic să facă vreun lucru ce le-ar vătăma și pângări viața făgăduită? N-a intrat oare Hristos în casa lui Zaheu sau a lui Matei, oameni bogați și vameși? Hristos, însă, nu i-a îndemnat să se despartă de averi, ci să se folosească în mod corect de ele, curmând orice nedreptate. De aici rezultă că bogăția nu este rea în sine, atunci când este agonisită cu dreptate fie prin moștenire sau muncă cinstită. Rea este alipirea de ea, slujirea ei, transformarea averii în idol. De aceea Hristos ne cheamă să ne schimbăm viața în bine, să dărâmăm idolii lăcomiei și mândriei ascunși în inima noastră și să lășăm în locul lor să vină lumina și iubirea Lui cea mântuitoare.

Chipul evanghelic al Fecioarei Maria

Dintre personalitățile evanghelice, Maica Domnului are un rol special, care rezultă din natura personalității sale unice, ca mamă a lui Mesia și martoră directă a evenimentelor impresionante săvârșite de Fiul ei, consemnate în Evanghelii. Maica Domnului se detașează de ceilalți martori evanghelici prin discreție și tăcere tainică, dar mai ales prin interiorizare și meditație sfântă asupra a ceea ce Fiul ei învăța și lucra.

De aceea ea este primul mare teolog al Bisericii. Tăcerea și discreția Maicii Domnului conțin în ele o profundă semnificație teologică. Evanghelistul Luca face aluzie în două locuri la capacitatea Născătoarei de Dumnezeu de a interioriza credința. Ca o concluzie la istoria nașterii lui Iisus și la vizita păstorilor, Evanghelistul Luca spune: „Iar Maria păstra toate aceste cuvinte, punându-le în inima sa” (Luca 2, 19). Într-o manieră asemănătoare, povestea dispariției copilului Iisus de lângă părinții Săi și convorbirea cu învățații evreilor la Templul din Ierusalim nu se termină, cum am fi anticipat, cu muștrarea din partea familiei sfinte, ci cu o oarecare nedumerire, cu mențiunea că: „mama Lui păstra în inima ei toate aceste cuvinte” (Luca 2, 51). Importanța teologică a Maicii Domnului nu vine din faptul că ea avea o pregătire vechi-testamentară specifică învățaților poporului evreu, ci că s-a lăsat în mâna Domnului deplin, dar în același timp a reflectat la tot ceea ce s-a petrecut cu ea și apoi cu Fiul ei. Ea a fost în primul rând mama Fiului ei, iar prima hristologie, adică învățatură despre Hristos, trebuie să ne vină de la ea. Cu toate că nu putem ști tot ce gândea Maica Domnului și mai ales ce înțelegea din cele petrecute în vremurile acelea speciale cărora le era martoră, Sfintele Evanghelii ne oferă unele indicii. Pe de o parte, Maica Domnului și-a crescut Fiul în cadrele comune ale oricărei familii iudaice de la vremea aceea, care cerea, printre altele, de la copii supunere și ascultare față de părinți. Ea spunea Pruncului său, atunci când era cazul: „Fiule, de ce ne-ai făcut nouă așa? Iată, tatăl Tău și eu Te-am căutat îngrijorați” (Luca 2, 48). Pe de altă parte, Iisus nu a manifestat niciodată neascultare față de părinții Săi: „Și a coborât cu ei și a venit în Nazaret și le era supus” (Luca 2, 51).

În fața tainelor dumnezeiești, vocea teologică a Maicii Domnului nu a fost în-

totdeauna tăcută. În momente deosebite, ea mărturisește cu o claritate inegalabilă lucrările lui Dumnezeu. Un astfel de caz este Cântarea Maicii Domnului, numită în tradiția ulterioară „Magnificat”, pentru că începe cu aceste cuvinte: „Mărește sufletul meu pe Domnul” (Luca 1, 46-55). Slăvirea lui Dumnezeu de către Maica Domnului în această cântare a devenit un model pentru slujbele și Liturgia Bisericii. „Magnificat” este o cântare despre cei săraci, uitați și marginalizați, și ea exprimă două idei care vin să întregescă învățătura despre Fiul Mariei, adică despre hristologie. Imnul este o expresie a credinței că Dumnezeu este Cel care ajută în mod special pe săraci, pe cei umiliți și de clasă socială joasă. Este un ecou al multor imnuri vechi-testamentare care slăvesc pe Dumnezeu în activitatea Sa proniatoare către cei săraci. Pe de altă parte, Maica Domnului exprimă în acest imn și activitatea revoluționară sau radicală a lui Dumnezeu prin Mesia, care răstoarnă scara valorilor umane: cei smeriți sunt înălțați, iar cei mândri sunt risipiți, puternicii sunt izgoniți, iar cei umiliți sunt înălțați pe scaune. Acest imn a fost considerat a fi și o cântare a imposibilităților realizate, după cuvintele Născătoarei de Dumnezeu: „Fericită este aceea care a crezut că se vor împlini cele spuse ei de la Domnul” (Luca 1, 45). Cântarea reprezintă un ecou a două imposibilități sau paradoxuri pe care însăși Maica Domnului le experimenta: zămislirea minunată a Fiului lui Dumnezeu în pântecul ei prin lucrarea Duhului Sfânt; nașterea minunată în urma căreia a rămas pururea fecioară.

În Evanghelia după Ioan, vedem că

Maica Domnului are un rol important în inaugurarea activității publice a lui Iisus Hristos (Ioan 2, 1-12). Evanghelistul Ioan o prezintă pe Maica Domnului și la momentul răstignirii Fiului ei, când este încredințată spre ocrotire „ucenicului iubit”: „Deci Iisus, văzând pe mama Sa și pe ucenicul pe care Îl iubea stând alături, a zis mamei Sale: Femeie, iată fiul tău!” (Ioan 19, 26). De remarcat este că, în ambele situații, Maica Domnului nu este amintită cu numele ei, Maria, ci prin expresia: „mama lui Iisus”. Acest lucru este ne comun tradiției iudaice și exprimă o situație nouă. Pe de o parte se arată că personalitatea Mariei era foarte bine cunoscută, de vreme ce numele ei este omis, iar, pe de altă parte, ea este definită prin legătura pe care o are cu Fiul ei. Evanghelistul Ioan accentuează astfel relația unică dintre mamă și Fiul, care nu s-a încheiat la naștere, ci continuă.

Sfântul Ioan arată că Maica Domnului este un factor determinant în economia mântuirii realizată de Fiul ei, lucru evidențiat și de minunea de la nunta din Cana Galileii. Mântuitorul pare că refuză la început cererea Maicii Sale de a ajuta pe mirii ajunși în impas (Ioan 2, 3-4), sugerând un anumit obstacol și o rețineră în folosirea puterii Sale dumnezeiești în împrejurări comune. Prin cuvintele „Ce ne privește pe mine și pe tine, femeie? Încă n-a venit ceasul Meu” (v. 4), Hristos Domnul vrea să spună că această minune, dacă s-ar fi petrecut atunci, la cererea Maicii Sale, depășea cadrele imediate ale unei reuniuni comune și își descoperea semnificația istorică și eshatologică mai amplă, adică trimiterea la preaslăvirea lui Iisus prin moarte pe cruce și Înviere. Vedem că Iisus, la în-

demnul Maicii Sale, își grăbește „ceasul”, adică apropierea de momentul preaslăvirii Sale prin moarte și Înviere, adică realizarea economiei mântuirii.

„Apoi a zis ucenicului: Iată mama ta!”

Minunea din Cana mai are și o altă caracteristică conferită de intimitatea și cadrul restrâns în care s-a realizat. Maica Domnului află de lipsa vinului de la servitori, și nu de la miri sau de la nun, care era conducătorul nunții. Ea le cere slugilor să facă orice le spune Iisus, fără a cere acordul principalilor. După ce apa este transformată în vin, doar câțiva știu de minune. Ceilalți constată doar calitatea superioară a vinului, iar nunul pune această întâmplare pe lipsa de experiență a tânărului mire: „Și când nunul a gustat apa care se făcuse vin și nu știa de unde este, ci numai slujitorii care scosese apă știau, a chemat nunul pe mire. Și i-a zis: Orice om pune întâi vinul cel bun și, când se ametește, pune pe cel mai slab. Dar tu ai ținut vinul cel bun până acum” (Ioan 2, 9-10). Aceste lucruri remarcate la minunea din Cana arată că ea se deosebește de alte minuni din același registru, cum a fost de exemplu hrănirea minunată a celor 5.000 de persoane (Ioan 6, 1-14). Evanghelistul Ioan sugerează că Maica Domnului, la minunea din Cana, a avut discernământul și viziunea teologică să sesizeze slava lui Dumnezeu prezentă în lucrările lui Iisus, de aceea la îndemnul ei se grăbește descoperirea tainei Fiului ei: „Acest început al minunilor l-a făcut Iisus în Cana Galileii și Și-a arătat slava Sa; și ucenicii Săi au crezut în El” (Ioan 2, 11). Intervenția Maicii Domnului a făcut ca slava lui Dumnezeu să se arate prin Iisus Hristos într-un context smerit, dar oarecum semnificativ și hotărâtor pentru ucenicii Săi care au crezut în El. De asemenea, se observă că Maica Domnului are o legătură specială cu Fiul ei, dar și cu cei care Îl urmează. Ea le întărește acestora credința în Iisus Hristos.

Episodul din fața crucii, când Iisus o încredințează pe mama Sa ucenicului iubit, arată, la fel, importanța ei în comunitatea celor care credeau. Credincioșii, primii membri ai Bisericii, intră cu ea într-o relație duhovnicească de fiu-maică după cuvântul Domnului spus către ucenicul iubit, care devine un model pentru toți cei care cred: „Apoi a zis ucenicului: Iată mama ta!” (Ioan 19, 27).

(ziarullumina.ro)

Ceea ce este cu neputință la oameni devine posibil cu harul lui Dumnezeu

Stresul este boala sufletului și nu depinde de lipsuri materiale. Este combătut prin încrederea în pronia lui Dumnezeu și prin lupta cea bună.

Toate cele neplăcute care rămân în sufletul vostru și provoacă stres pot să devină un pretext pentru adorarea lui Dumnezeu și să înceteze de a vă istovi. Aveți încredere în Dumnezeu. Nu spune Apostolul Pavel: „Întru toate suntem necăjiți, dar nu striviți?”.

Pe toate să le abordezi cu dragoste, bunătațe, blândețe, răbdare și smerenie. Să fiți stânci!

Toate să se spargă de voi și, asemenea valurilor, să se întoarcă în larg. Voi să fiți calmi. Dar veți zice: Ei, este posibil acest lucru? Da, cu harul lui Dumnezeu, este întotdeauna posibil. Dacă le privim doar omenește, nu este posibil.

Chiar dacă ești nedreptățit, să nu contrazici, nici să nu te enervezi, ci să rabzi și să taci, preferând să îi înștiințezi Dumnezeu pe alții despre tine. Căci aceasta este spre folosul tău și nu pentru a deveni avocatul și apărătorul tău propriu.

Hristos vrea să ne unim cu

El și așteaptă afară, la poarta sufletului nostru. Doar harul divin ne poate schimba. Noi nu putem face nimic singuri. Harul ni le va da pe toate, dar noi trebuie să încercăm să ne micșorăm egoismul și iubirea de sine, să fim smeriți, să ne dăruim lui Hristos, și toate cele contrare pleacă – trupești și sufletești.

(Monahul Patapios Kavsohalivitul, *Sfântul Cuvios Porfirie Kavsohalivitul – Sfințenia în secolul al XXI-lea*, Editura Doxologia, Iași, 2015, p. 56-57)

Maica Domnului – mijlocitoarea tuturor bucuriilor noastre

Toți cei care credem în Maica Domnului ne bucurăm că știm de Maica Domnului, ne bucurăm că o avem pe Maica Domnului apropiată nouă, ne bucurăm că o avem pe Maica Domnului ajutoare și ocrotitoare nouă, ne bucurăm că o avem pe Maica Domnului mijlocitoare pentru noi, ne bucurăm că o avem pe Maica Domnului rugătoare pentru noi.

Toate bucuriile credinței noastre, toate bucuriile creștine: bucuria de Domnul Hristos, bucuria de învățătura Domnului Hristos, bucuria din Jertfa Domnului Hristos, bucuria din Învierea Domnului Hristos, bucuria din Înălțarea la Cer a Domnului Hristos, bucuria din gândul la cea de-a doua venire a Domnului Hristos, bucuria din tot ce știm despre Domnul Hristos – toate aceste bucurii vin prin Maica Domnului.

(Arhimandrit Teofil Părăian, *Maica Domnului, Raiul de taină al Ortodoxiei*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2003, p. 32)

ȘTIRI

Binecuvântare chiriarhală în Parohia Țipari

Duminica a XI-a după Rusalii, 12 august 2018, a constituit pentru preotul și credincioșii Parohiei Țipari, Protopopiatul Arad, un prilej de nespuse bucurie duhovnicească prin poposirea în mijlocul lor a Întâistătătorului eparhiei, Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Sevciciu, Arhiepiscopul Aradului.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop a dat curs invitației părintelui paroh Mihai Oprea și a Consiliului Parohial poposind în această parohie pentru a binecuvânta lucrările de înfrumusețare care s-au executat în ultima perioadă la locașul de închinare, respectiv refacerea totală a exteriorului bisericii, precum și alte lucrări de înfrumusețare efectuate în curtea bisericii.

La orele dimineții, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, însoțit de PC Părinte Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, a fost întâmpinat în fața bisericii parohiale de către părintele paroh împreună cu soborul preoților slujitori, de către primarul localității și de copii îmbrăcați în frumoasele costume populare. Un cuvânt de bun venit a fost adresat Înaltpreședintelui oaspete de către părintele Daniel-Mirel Dumitru, de la parohia Chișineu-Criș I, coordonator al preoților din Cercul Pastoral Chișineu-Criș și fost preot paroh în Parohia Țipari.

După oficiul de întâmpinare, Ierarhul înconjurat de soborul preoților slujitori a săvârșit slujba de binecuvântare a lucrărilor, iar în continuare Sfânta Liturghie Arhierescă.

În cuvântul de învățătură Chiriarhul a vorbit despre „Valoarea omului în cântarul veșniciei” (cf. citirilor scripturistice: I Corinteni 9; Matei 18), unitățile de măsură fiind date simbolic de lipsa sau practicarea virtuților creștine, mai ales iubirea, mila și iertarea, raportate la însăși milostivirea dumnezeiască, cum reiese și din parabola din Evanghelia Duminicii a 11-a după Rusalii, adică a datornicului nemilostiv, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

Un moment aparte al Sfintei Liturghii, cu o profundă încărcătură emoțională, l-a constituit hirotonirea părintelui diacon Răzvan-Nistor Chivulescu în treapta de preot, pe seama parohiei Craiva, Protopopiatul Ineu.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de Corul mixt „Sfântul Maxim Mărturisitorul” al Facultății de Teologie din Arad, dirijat de domnul profesor conf.univ.dr. Mircea Buta, fapt care a întregit bucuria sărbătorii și a prilejuit adevărate momente de trăire și înălțare spirituală pentru toți cei prezenți.

La finalul Sfintei Liturghii, părintele paroh Mihai Oprea a fost hirotesit iconom, în semn de apreciere pentru întreaga activitate desfășurată în această parohie în cei patru ani de păstorie, ani care s-au împlinit chiar în apropiere de această dată, constituind încă un prilej în plus pentru părintele paroh pentru a

aduce laudă și mulțumire lui Dumnezeu. În încheiere, părintele paroh a adus cuvenitele mulțumiri, întâi de toate Bunului Dumnezeu pentru darurile revărsate, Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei pentru dragostea părintească și purtarea de grijă, preoților prezenți, autorităților centrale și locale, familiei și nu în ultimul rând bunilor credincioși care au sprijinit lucrările efectuate și care au fost prezenți în număr mare la sărbătoarea parohiei lor.

Vecernie și Paraclis în Filia Adea

În după-amiaza aceleiași zile, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei a poposit și în biserica de lemn a filiei Adea, unde a săvârșit Slujba Vecerniei și Paraclisul Maicii Domnului, rostind la final un cuvânt de învățătură despre „Legătura dintre praznicele de sfârșit a anului bisericesc”, drept încredințare despre răsplătirea veșnică a strădaniilor în săvârșirea binelui de către credincioși. Odovania praznicului Schimbării la Față a Domnului și Înainte-prăznuirea sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, ilustrează în mod edificator această lucrare în ajun de sărbătoare.

După aceasta, Chiriarhul a vizitat șantierul de pictură care se află în plină desfășurare, dând indicațiile și îndemnulurile cuvenite.

Slujire Arhierescă și sfințire de troiță în Parohia Cărand

În Duminica a XI-a după Rusalii, 12 august 2018, credincioșii din parohia Cărand, Protopopiatul Sebiș, au avut bucuria de a-l avea în mijlocul lor pe Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Preasfințitul Părinte a fost întâmpinat de un sobor de preoți format din Pr. Cătălin Rus de la Parohia Sebiș II, Pr. Ionel Morar de la Parohia Seliște și preotul

paroh Florin Gașpar, alături de un număr însemnat de credincioși.

În dimineața zilei Preasfinția Sa a sfințit noua troiță a parohiei Cărand, ridicată cu sprijinul și osteneala unei familii de credincioși, după care a urmat săvârșirea Sfintei Liturghii în biserica parohială.

În cuvântul de învățătură, Preasfinția Sa a vorbit despre importanța iertării în viața creștinului, accentuând ideea că în măsura în care noi îi iertăm pe cei ce ne greșesc și Dumnezeu ne va ierta pe noi. Acesta a readus aminte credincioșilor despre perioada de post în care ne aflăm, vorbindu-le totodată și despre importanța preacinstirii Maicii Domnului în viața creștinului.

Părintele paroh, Florin Gașpar i-a mulțumit Preasfințitului Părinte Emilian pentru prezența sa în mijlocul comunității parohiale, preoților slujitori, ctitorilor troiței sfințite și tuturor celor prezenți la sfânta slujbă.

Sfântul Emilian Mărturisitorul, episcopul Cizicului, sărbătorit la Mănăstirea Arad-Gai

Miercuri, 8 august 2018, în ziua de pomenire a Sfântului Emilian Mărturisitorul, episcopul Cizicului, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica nouă a Mănăstirii Arad-Gai, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, în prezența obștii monahale de maici, condusă de maica stareță Ecaterina Joldeș și a credincioșilor veniți pentru a participa la sfânta slujbă. Din sobor au făcut parte Protos. Macarie Deleu, duhovnicul mănăstirii, Pr. Radu Kosztner de la Parohia Pecica I, Arhid. Gheorghe Lehaci, Arhidiacon Claudiu Condurache și Diac. Nicolae-Cristian Monea.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul a prezentat viața Sfântului Emilian care a slujit ca episcop al cetății Cizicului, în timpul domniei împăratului Leon Armeanul (813-820) și lupta purtată pentru apărarea și cinstirea icoanelor în contextul iconoclast. Nevoind să se supună decretelor date de împărat, prin care se cerea scoaterea icoanelor din biserici, Emilian a fost supus la chinuri grele. Sfântul Emilian reprezintă pentru noi un model de mărturisire a credinței ortodoxe, în lumea de azi devenind noi înșine icoane vii în Biserica Mântuitorului Iisus Hristos, a mai adăugat Preasfinția Sa.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei, în cadrul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Părinte Emilian a hirotonit pe diaconul Nicolae-Cristian Monea întru preot pe seama Parohiei Tăgădău, Protopopiatul Ineu și pe tânărul teolog Răzvan-Nistor Chivulescu întru diacon, urmând a fi hirotonit preot pentru Parohia Craiva, Protopopiatul Ineu.

Ierarhul i-a îndemnat pe cei doi tineri să fie în parohiile încredințate icoane ale slujirii preoțești, spre slava lui Dumnezeu, bucuria Bisericii și mântuirea credincioșilor, felicitându-i pe ei, familiile lor, pe dascălii și duhovnicii care i-au format.

La final, Preasfinția Sa a transmis binecuvântarea Chiriarhului locului, a Înaltpreasfințitului Părinte Timotei, a mulțumit maicii starețe dimpreună cu obștea monahală

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.